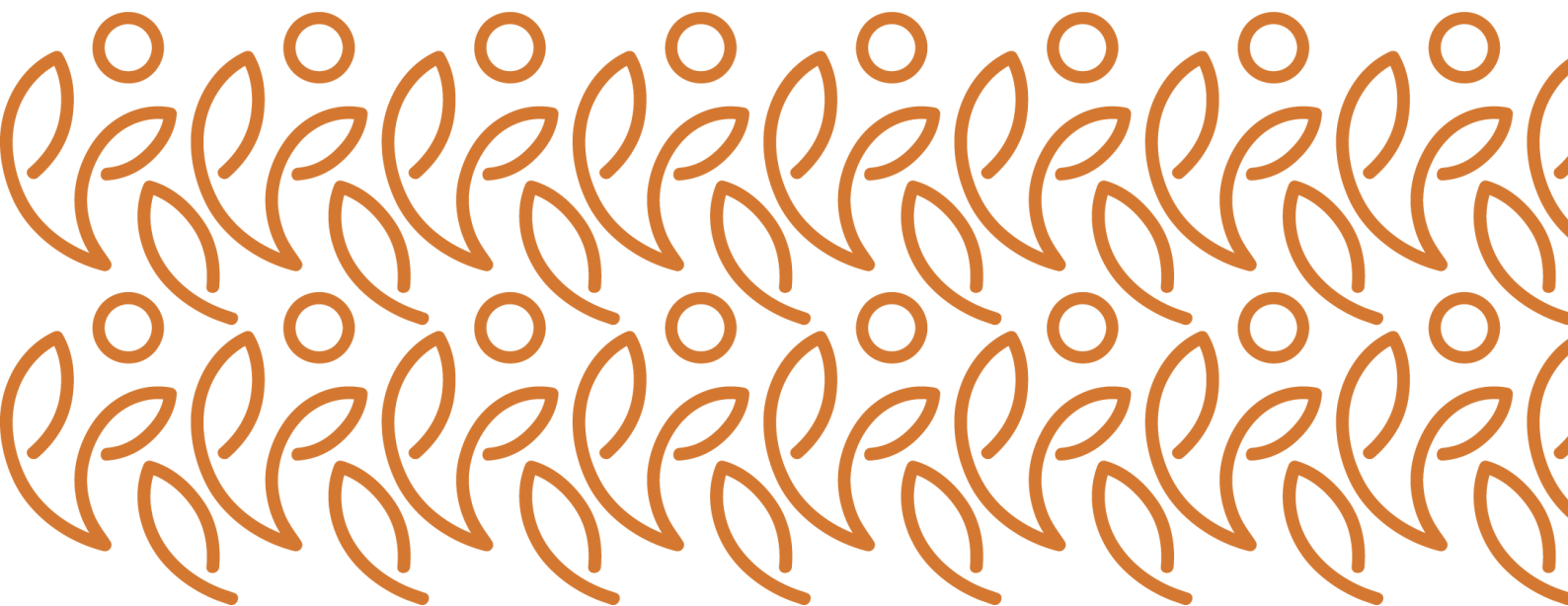

Soveltamisohjeet vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen myöntämiseen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueelle

1.8.2025 alkaen

Sisällys

1	Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen tavoite ja tarkoitus.....	4
1.1	Ohjeen soveltaminen muihin vammaispalvelulain ja kehitysvammalain matkoihin	4
1.2	Vammaispalvelulain toissijaisuus suhteessa muuhun lainsäädäntöön	4
2	Liikkumisen tuen myöntämisen perusteet	5
3	Palveluprosessi	6
3.1	Liikkumisen tuen hakeminen	6
3.2	Palvelutarpeen arvio	7
3.3	Asiakassuunnitelma	8
3.4	Päätöksenteko ja muutoksenhaku.....	9
3.5	Muutokset asiakkaan tiedoissa ja palvelupäätösten muuttaminen tai lakkaaminen	9
4	Liikkumisen tuen määrä.....	10
4.1	Myönnettävien matkojen määrä	10
4.2	Liikkumiseen tuen jaksottaminen.....	11
5	Liikkumisen tukena myönnettävät matkat ja matkustusalueet	11
5.1	Työmatkat	11
5.2	Opiskelumatkat	12
5.3	Matkat työllistymistä tukevaan toimintaan, työtoimintaan sekä matkat vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin.....	13
5.4	Muut tavanomaisen elämän matkat (vapaa-ajan matkat)	13
5.5	Matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluonteisten matkojen korvaaminen ...	14
6	Liikkumisen tuen toteuttamistavat	15
6.1	Liikkumisen tuki henkilökohtaisella avulla toteutettuna	15
6.2	Liikkumisen tuki myöntämällä tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan.....	15
6.3	Liikkumisen tuki kuljetuspalveluna	16
6.3.1	Omavastuuosuus	16
6.3.2	Kuljetuspalveluun liittyvä saattajan antama apu ja tuki	17
6.3.3	Asiakkaan mukana matkustavat henkilöt ja matkatavarat.....	17
6.3.4	Pysähdys ja poikkeama asiointia varten	18
6.3.5	Oikeus kuljetuspalveluun liittyviin erillisoikeuksiin	18
6.3.6	Oikeus esteettömään ajoneuvoon ja taksinkuljettajan avustamispalvelu	19
6.3.7	Porrasvetoapu	19
6.3.8	Oikeus paritaksiin tai oikeus muuhun erityiseen ajoneuvoon	20

6.3.9	Taksinkuljettajan asiointiapu kohteessa	20
6.3.10	Yksinmatkustusoikeus	20
6.3.11	Vakiotaksioikeus	21
6.3.12	Tilaaminen ilman ennakkotilausaikaa	21
6.3.13	Oikeus avustamiseen matkaketjussa	22
6.3.14	Kuljetuspalvelumatkojen käyttäminen ja tilaaminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella	22
6.3.15	Asiakasprofiili	22
6.3.16	Matkan tilaaminen ja peruuttaminen	22
6.3.17	Pikatilausmatkat	23
6.3.18	Matkojen yhdistely	23
7	Oikeus turvalliseen matkustamiseen	24
8	Liikkumisen tuen käyttämistä koskevien ohjeiden noudattaminen	24
9	Liitteet	25

1 Vammaispalvelulain mukaisen liikkumisen tuen tavoite ja tarkoitus

Soveltamisohje koskee vammaispalvelulain (675/2023) 28–31 §:ien nojalla myönnettävää liikkumisen tukea. Hyvinvointialueen on järjestettävä vammaiselle henkilölle toissijaisena erityispalveluna kohtuullinen liikkumisen tuki silloin, kun vammaisen henkilön itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutuminen välttämättä edellyttää liikkumisen tukea. Liikkumisen tuki on keskeinen vammaisten henkilöiden omatoimista suoriutumisesta auttava palvelu. Vammaispalvelulain mukaisella liikkumisen tuella mahdollistetaan vammaisille henkilöille liikkuminen muun muassa koulunkäyntiin, työhön ja harrastuksiin. Vammaispalvelulain tarkoituksena on toteuttaa vammaisen henkilön yhdenvertaisuutta, osallisuutta ja osallistumista yhteiskunnassa sekä ehkäistä ja poistaa niiden toteutumisen esteitä.

Vammaispalvelulain soveltamisalan ja liikkumisen tuelle säädettyjen edellytysten täytyessä vammaisella henkilöllä on subjektiivinen oikeus vammaispalvelulain mukaiseen liikkumisen tukeen, mutta ei kuljetuspalveluun, joka on yksi liikkumisen tuen järjestämistavoista. Hyvinvointialueen tulee järjestää vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea vammaisille henkilöille määrärahoista riippumatta. Hyvinvointialueen velvollisuutena on huolehtia siitä, että vammaisille henkilöille tarkoitetut palvelut ja tukitoimet järjestetään sisällöltään ja laajuudeltaan sellaisina kuin hyvinvointialueella esiintyvä tarve edellyttää.

Hyvinvointialueen sosiaalihuollon ammattihenkilöt (sosiaalityöntekijä / sosiaaliohjaaja) ohjaavat ja antavat neuvoja vammaispalvelulain mukaisia palveluja koskevissa asioissa.

1.1 Ohjeen soveltaminen muihin vammaispalvelulain ja kehitysvammalain matkoihin

Tätä ohjetta voidaan soveltuvin osin soveltaa vammaispalvelulain 25 §:n mukaiseen päivätoimintaan tai 27 §:n mukaiseen kehitysvammaisten henkilöiden työtoimintaan sisältyviin matkoihin sekä kehitysvammalain 39 §:n mukaan järjestettyihin kuljetuksiin.

1.2 Vammaispalvelulain toissijaisuus suhteessa muuhun lainsäädäntöön

Vammaispalvelulaki on toissijainen muun lainsäädännön nojalla järjestettäviin palveluihin nähden. Vammaispalvelulain mukaisia palveluja ja tukitoimia järjestetään, jos vammaisen henkilö ei saa riittäviä ja hänelle sopivia palveluja tai tukitoimia muun lain nojalla. Esteetön ja toimiva julkinen joukkoliikenne, mukaan lukien kutsu- ja palveluliikenne on ensisijainen tapa järjestää kaikille hyvinvointialueen asukkaille soveltuva liikkuminen. Vammaisen henkilön liikkuminen toteutuu ensisijaisesti esteettömän julkisen joukkoliikenteen avulla.

Mikäli henkilö ei pitkäaikaisen toimintakyvyn alenemisen takia kykene käyttämään kutsuperiaatteella toimivaa palveluliikennettä tai muuta julkista palveluliikennettä, voi henkilö hakea liikkumisen tukea tai kuljetuspalvelua.

Asiakkaalle voidaan myöntää vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea, jos ensisijaiset sosiaalihuoltolain mukaiset liikkumista tukevat palvelut eivät ole asiakkaalle riittäviä, sopivia ja hänen etunsa mukaisia. Itsenäisen liikkumisen ja julkisen joukkoliikenteen käyttämisen edellyttämien taitojen opetteluun voidaan myöntää vammaispalvelulain 7 §:n mukaista valmennusta.

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea ei järjestetä sairaala-, terveyskeskus-, poliklinikka-, lääkäri-, kuntoutus- tai muihin matkoihin, jotka korvataan muun lainsäädännön mukaisesti esimerkiksi Kelasta tai vakuutusyhtiöstä.

2 Liikkumisen tuen myöntämisen perusteet

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea voidaan myöntää erityispalveluna niille vammaisille henkilöille, jotka tarvitsevat vamman tai sairauden aiheuttaman pitkäaikaisen fyysisen, kognitiivisen, psyykkisen, sosiaalisen tai aisteihin liittyvän toimintarajoitteen johdosta välttämättä apua tai tukea tavanomaisessa elämässä; muussa laissa tarkoitetut palvelut eivät ole henkilön yksilöllisen palvelutarpeen ja edun kannalta sopivia ja riittäviä; vammaisen henkilön itsenäisen elämän, osallisuuden tai yhdenvertaisuuden toteutuminen sitä välttämättä edellyttää ja joka täyttää palvelun myöntämiseksi asetetut muut edellytykset.

Vammaispalvelulain 28 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada tarvitsemansa kohtuullinen liikkumisen tuki, jos hänellä on erityisiä vaikeuksia liikkumisessa eikä hän pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia.

Palvelun myöntäminen ei ole riippuvainen henkilön varallisuudesta, iästä tai diagnoosista. Henkilön vamman tai sairauden ja siitä aiheutuvan toimintarajoitteen tulee olla pitkäaikainen ja henkilöllä tulee olla erityisiä vaikeuksia suoritua tavanomaisista elämäntoiminnoista. Pitkäaikaiseksi vammaksi tai sairaudeksi katsotaan pääsääntöisesti vähintään vuoden (1) kestävä tila. Liikkumisen tukea ei myönnetä lyhytaikaiseen tarpeeseen, kuten sairaudesta toipumisen ajaksi tai kuntoutusvaiheeseen.

Erityiset vaikeudet liikkumisessa voivat johtua fyysisen toimintarajoitteen lisäksi kognitiivisesta, psyykkisestä, sosiaalisesta tai aisteihin liittyvästä toimintarajoitteesta. Kognitiivinen toimintarajoite voi vaikuttaa siihen, että henkilö ei kykene hahmottamaan ympäristöään, hän ei löydä oikeaa pysäkkiä tai asemaa tai hän ei osaa nousta pois oikealla pysäkillä tai kävellä pysäkiltä määränpäähän.

Liikkumisen tuen myöntämisen toisena edellytyksenä on, että henkilö ei pysty itsenäisesti käyttämään julkista joukkoliikennettä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia. Kyse on nimenomaan mahdollisuudesta toimia itsenäisesti. Jos alueella ei ole julkista joukkoliikennettä, liikkumisen tuen tarkoitus ei ole korvata puuttuvaa joukkoliikennettä.

3 Palveluprosessi

3.1 Liikkumisen tuen hakeminen

Vammaispalvelulain mukaisia palveluita haetaan hyvinvointialueen sotekeskuksesta. Palveluiden hakemista ja hakemuksen käsittelyä sääntelee yleislakina hallintolaki (434/2003), jonka mukaan hallintoasia pannaan vireille kirjallisesti ilmoittamalla vaatimukset perusteineen. Viranomaisen suostumuksella asian saa panna vireille myös suullisesti. Sosiaalihuollossa asiakkaan tai tämän edustajan ilmoitusta, joka sisältää vaatimuksen palvelujen saamiseksi, kutsutaan hakemukseksi.

Sosiaalihuollossa asia voi tulla vireille yhteydenotolla, jonka ei tarvitse olla kirjallinen tai noudattaa jotakin tiettyä muotoa. Hakemus voi olla myös suullinen. Hakijan ja sosiaalityöntekijän oikeusturvan takia ja asian sujuvan hoitamisen turvaamiseksi hakemus on kuitenkin hyvä tehdä aina kirjallisesti. Jos asiakas ilmaisee vaatimuksensa suullisesti, sosiaalihuollon työntekijän on kirjattava ne.

Sosiaalihuoltolain mukaan sosiaalihuoltoa koskeva asia voi hakemuksen lisäksi tulla vireille silloin, kun hyvinvointialueen sosiaalihuollon työntekijä on muutoin tehtävissään saanut tietää mahdollisesti sosiaalipalvelujen tarpeessa olevasta henkilöstä. Asian vireilletulo edellyttää siis yhteydenottoa sosiaalitoimeen, ellei sosiaalihuollon tarve jo valmiiksi ole sosiaalihuollon työntekijän tiedossa. Vammaispalvelut ovat osa sosiaalihuoltoa ja vammaispalvelujen prosessiin sovelletaan sosiaalihuoltolain menettelysäännöksiä silloin, kun vammaispalvelulaissa ei ole säädetty asiasta toisin.

Liikkumisen tukea haetaan kirjallisesti tai sähköisesti vammaispalvelun hakulomakkeella: <https://www.hyvaep.fi/palvelu/vammaispalvelun-sosiaalityo-ja-sosiaaliohjaus/>. Hakemus on tulostettavissa Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen internetsivuilta. Hakemus voidaan myös postittaa hakijalle tämän pyynnöstä.

Hakijan tulee liittää hakemukseensa lääkärin tai muun terveydenhuollon ammattihenkilön kirjoittama enintään 6 kuukautta vanha lausunto tai muu vastaava selvitys, josta selviävät mahdollisimman laaja-alaisesti tiedot hakijan liikkumis- ja/tai toimintakyvystä ja erityisistä vaikeuksista liikkumisessa. Lausunnosta on myös ilmentävä vamman tai sairauden pitkäaikaisuus ja se, millä tavalla ne vaikuttavat hakijan mahdollisuuteen käyttää julkista joukkoliikennettä. Pitkäaikaisuuden kesto vamman tai sairauden kohdalla tarkoittaa pääsääntöisesti vähintään noin vuoden kestänyttä toimintakyvyn merkittävää alentumista. Liitteitä ei tarvita, jos nämä tiedot ovat jo päätöksentekijän käytettävissä, eikä niissä ole tapahtunut muutoksia. Tarvittaessa hakijaa voidaan pyytää toimittamaan hakemuksensa liitteeksi muita asiantuntijalausuntoja, esimerkiksi fysioterapeutin lausunnon. Hakija vastaa mahdollisista lausuntojen hankkimiskustannuksista.

Työ- tai opiskelumatkoja haettaessa hakijan tulee toimittaa hakemuksen liitteeksi todistus työskentelystä tai opiskelutodistus.

3.2 Palvelutarpeen arvio

Palvelutarpeen arvioinnissa noudatetaan sosiaalihuoltolakia, sosiaalihuollon asiakslakia ja vammaispalvelulakia. Palvelutarpeen arvioinnissa tunnistetaan erilaiset tilanteet ja ympäristöt, joissa asiakas tarvitsee apua tai tukea. Toisaalta on tunnistettava myös ne tilanteet ja ympäristöt, joissa hän selviytyy omin voimin. Palvelujen ja muiden tukitoimien on tuettava henkilön erilaisten roolien toteutumista siten, että toimintarajoitteet eivät estä näiden roolien toteutumista.

Liikkumisen tuen tarpeen selvittäminen aloitetaan viimeistään seitsemäntenä arkipäivänä (lauantaita ei lueta arkipäiväksi) sen jälkeen, kun vammaisen henkilö taikka hänen laillinen edustajansa tai omaisensa, muu henkilö tai viranomaisen on ottanut yhteyttä vammaispalveluun (Sosiaalihuoltolaki 36 §).

Vammaisen henkilön osallisuutta on tuettava hänen toimintakykynsä, ikänsä ja kehitysvaiheensa sekä elämäntilanteensa edellyttämällä tavalla. Vammaista henkilöä on tarvittaessa tuettava tiedon saannissa sekä oman mielipiteen muodostamisessa ja ilmaisemisessa. Vammaisella henkilöllä on oikeus käyttää viittomakieltä tai hänelle soveltuvaa kommunikointikeinoa. Asiakkaan oikeudesta käyttää suomen, ruotsin ja saamen kieltä sekä oikeudesta tulkkaukseen säädetään järjestämislain 5 §:ssä sekä kielilaissa. Vammaisen lapsen osallisuuden tukemiseen asiakasprosessissa on kiinnitettävä erityistä huomiota. Alaikäisen asiakkaan toivomusten ja mielipiteen huomioon ottamisesta säädetään sosiaalihuollon asiakslain 10 §:ssä. Lapsen ja nuoren oikeudesta saada tietoa sekä esittää mielipiteensä ja toiveensa asiassa säädetään sosiaalihuoltolain 32 §:ssä. Asiakkaan oma näkemys on tärkeä. Hyvässä palvelutarpeen arvioinnissa yhdistyvät asiakkaan oma arvio avun- ja tuentarpeestaan, tarvittaessa asiakkaan läheisten näkemykset sekä yhden tai useamman ammattihenkilön eri keinoja käyttäen tekemät arviot.

Palvelutarpeen arviointi on aina yksilöllinen prosessi, joka sisältää ainakin seuraavat asiat:

- yhteenveto asiakkaan tilanteesta sekä sosiaalipalvelujen ja erityisen tuen tarpeesta
- sosiaalihuollon ammattihenkilön arvio asiakkuuden edellytyksistä
- asiakkaan mielipide ja näkemys palvelutarpeestaan, ellei palvelutarpeen arvioimiseen yhteistyössä asiakkaan kanssa ole ilmeistä estettä
- asiakkaan ja ammattihenkilön arvio omatyöntekijän tarpeesta.

Tarvittaessa osana palvelutarpeen arviointia voidaan tehdä koematka. Koematkan aikana fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö matkustaa asiakkaan kanssa yhdessä joukkoliikennevälineellä. Tarkoituksena on arvioida, millaisia vaikeuksia matkan aikana ilmenee ja ovatko ne niin suuria, että joukkoliikenteen käyttäminen olisi asiakkaalle kohtuuttoman vaikeaa. Koematkan käyttäminen palvelutarpeen arviointikeinona on tarkoituksenmukaista silloin, kun muulla selvityksellä ei saada riittävän tarkkaa tietoa asiakkaan toimintakyvystä joukkoliikenteessä. Koematkaa ei tule tehdä silloin, kun on muun selvityksen perusteella selvää, ettei asiakas pysty liikkumaan joukkoliikenteen turvin. Koematka ei saa aiheuttaa asiakkaalle vaaraa tai kohtuutonta rasitusta.

Koematka ei yksin anna riittävää tietoa asiakkaan mahdollisuuksista käyttää joukkoliikennettä. Joukkoliikenteen käyttämiseen liittyy joukko muuttuvia tekijöitä, kuten asiakkaan kulloinenkin kunto, joukkoliikenteen reitti, kellonaika, vuodenaika, säätila jne. Lisäksi koematalla asiakas ei ole yksin, vaan hänellä on turvanaan fysioterapeutti tai muu soveltuva ammattihenkilö. Koematka saattaa kuitenkin antaa konkreettista tietoa asiakkaan kohtaamista vaikeuksista. Henkilön kyky ja tosiasiallinen mahdollisuus käyttää itsenäisesti julkista joukkoliikennettä arvioidaan yksilöllisesti esimerkiksi koematkoja tekemällä tai muulla yksilölliseen arviointiin soveltuvalla tavalla.

Arvioinnissa on huomioitava henkilön fyysiset, psyykkiset, kognitiiviset, sosiaaliset ja aisteihin liittyvät toimintarajoitteet sekä toimintaympäristö ja muut olosuhteet. Selvitettäessä, voiko henkilö käyttää joukkoliikennevälineitä ilman kohtuuttoman suuria vaikeuksia, tulee lääkärintodistuksen lisäksi arvioida henkilön toiminnallista (sosiaalista ja fyysistä) ympäristöä:

- Missä palvelut sijaitsevat ja miten asiointimahdollisuudet voidaan hoitaa?
- Minkälainen on henkilön kyky liikkua ja käyttää julkisia liikennevälineitä?
- Aiheuttaako sää- tai keliolosuhteet julkisen liikenteen soveltumattomuutta?
- Millaisia vaikeuksia henkilöllä on liikennevälineeseen mentäessä ja siitä poistuttaessa?
- Millaisia haasteita henkilöllä on liikenteen odottamattomissa tilanteissa, kuten äkkijarrutuksissa, erityisesti, jos vammaisella henkilöllä on vaikeuksia ylläpitää tasapainoa tai hän ei pysty pitämään kiinni?
- Minkälaisissa harrastuksissa, opiskelussa tai työssä henkilö käyttää tai viettää aikaansa?
- Onko henkilöllä käytössään mahdollisesti liikkumisen apuvälineitä?
- Miten apuvälineet mahdollistavat henkilön liikkumisen julkisissa joukkoliikennevälineissä?
- Missä lähimmät joukkoliikennepysäkit sijaitsevat?
- Kuinka pitkä matka mainituille pysäkeille on?
- Minkälaista joukkoliikenteen kalustoa kunnassa on käytössä?
- Onko kyseessä mahdollisesti esteettömiä julkisen joukkoliikenteen välineitä?

3.3 Asiakassuunnitelma

Sosiaalihuoltolain mukaan palvelutarpeen arviointia on täydennettävä asiakkaalle laadittavalla asiakassuunnitelmalla, jollei suunnitelman laatiminen ole ilmeisen tarpeetonta. Vammaisen henkilön palvelutarpeen arvioinnista ja asiakassuunnitelman tekemisestä vastaa aina sosiaalihuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa (817/2015) tarkoitettu virkasuhteessa oleva ammattihenkilö. Suunnitelma on laadittava yhdessä asiakkaan kanssa, ellei siihen ole ilmeistä estettä.

Tarkoitus on, että asiakassuunnitelmasta käyvät riittävän yksityiskohtaisesti ilmi ne asiakkaan yksilölliseen tilanteeseen, toimintakykyyn, elämäntilanteeseen ja palvelutarpeeseen liittyvät seikat, joilla on merkitystä palvelujen sisällöstä, järjestämistavasta ja määrästä päätettäessä. Vammaan ja sairauteen liittyvien seikkojen

ohella asiakkaan yksilöllisen tilanteen selvittäminen voi vaatia huomion kiinnittämistä myös hänen sosiaaliseen asemaansa (mm. työssäkäynti, opiskelu, asumismuoto, perhesuhteet). Asiakassuunnitelman tulee tarvittaessa sisältää myös muita kuin vammaispalvelulain tarkoittamia palveluja ja tukitoimia. Asiakkaan näkemys, toivomukset ja mielipiteet tarvittavista palveluista ja tukitoimista kirjataan suunnitelmaan.

Mikäli palveluista tai palvelujen järjestämistavasta ei päästä yhteisymmärrykseen, on erityisen tärkeää kirjata sekä asiakkaan että työntekijän näkemykset mahdollisine perusteluineen. Asiakkaan näkemystä selvittäessä tulee huolehtia asiakkaan osallisuuden toteutumisesta ja asiakkaalle soveltuvasta kommunikaatiokeinoista tai tulkkauspalvelujen käytöstä.

3.4 Päätöksenteko ja muutoksenhaku

Hakemus liikkumisen tuesta käsitellään ja päätös tehdään ilman aiheetonta viivytystä. Päätös on toimeenpantava kiireellisissä tapauksissa viipymättä ja muissa kuin kiireellisissä tapauksissa ilman aiheetonta viivytystä. Päätös on kuitenkin toimeenpantava viimeistään 3 kuukaudessa asian vireille

tulosta. Määräajasta voidaan poiketa vain, mikäli asian selvittäminen vaatii erityisestä syystä pidemmän käsittelyajan tai toimeenpanon viivästymiselle on muu asiakkaan tarpeeseen liittyvä erityinen peruste. Erityinen syy voi esimerkiksi olla se, että asiakkaalta joudutaan pyytämään puutteelliseen hakemukseen lisäselvityksiä.

Asiakas saa hakemukseensa kirjallisen ja perustellun päätöksen muutoksenhakuohjeineen. Päätökseen kirjataan liikkumisen tuen toteuttamistapa, määrä ja alueellinen laajuus. Palvelua koskevat päätökset tehdään pääsääntöisesti toistaiseksi voimassa oleviksi, ellei henkilön oma etu, yksilöllinen tilanne tai palvelun luonne edellytä määräaikaista päätöstä. Määräaikaisuuden peruste kirjataan päätökseen. Päätös voidaan tehdä määräaikaisena perustellusta syystä esimerkiksi, jos asiakkaan tarve palveluille on lyhytaikainen tai rajattu, palvelutarpeen selvittäminen on kesken tai asiakkaan palvelutarve on muuttumassa.

Jos hakemuksen ja palvelutarpeen arvioinnin tueksi ei täydennyspyynnöistä huolimatta toimiteta edellä mainittua lääkärinlausuntoa tai muuta terveydenhuollon lausuntoa, päätös liikkumisen tuesta tehdään käytettävissä olevien tietojen perusteella. Päätös voi tällöin myös olla kielteinen, jos riittävää selvitystä asiakkaan oikeudesta liikkumisen tukeen ei ole saatavissa.

3.5 Muutokset asiakkaan tiedoissa ja palvelupäätösten muuttaminen tai lakkaaminen

Asiakkaan tulee viipymättä ilmoittaa tiedoissaan tai olosuhteissaan tapahtuvista mahdollisista muutoksista ja niistä johtuvista palvelujen tarpeesta hyvinvointialueen vammaispalveluihin (esimerkiksi nimen, osoitteen tai kotikunnan muutos, toimintakyvyn muutos, apuvälinettä koskeva muutos, pitkäaikaishoitoon siirtyminen tai liikkumisen tuen tarpeen lakkaaminen).

Jos asiakkaan toimintakyky tai muut palvelun myöntämiseen vaikuttavat olosuhteet muuttuvat oleellisesti, asiakkaalle myönnettyjä palveluja ja päätöstä voidaan arvioida uudelleen. Hyvinvointialue on tällöin yhteydessä asiakkaaseen ja käynnistää palvelutarpeen arvioinnin. Asiakassuunnitelmaa tarkistetaan myös tarvittaessa. Jos asiakkaan olosuhteissa tapahtuvien muutosten takia palvelua on tarpeen muuttaa tai palvelun myöntämiselle ei ole enää perustetta, asiakkaalle tehtyä päätöstä voidaan muuttaa tai se voidaan lakkauttaa. Hyvinvointialue tekee palvelujen muuttamisesta tai lakkauttamisesta kirjallisen, perustellun ja valituskelpoisen päätöksen. Ennen päätöksentekoa asiakasta kuullaan hallintolain mukaisesti.

Oikeus liikkumisen tukeen päättyy, jos asiakkaan kotikunta vaihtuu pois Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueen alueelta, hänellä ei ole enää tarvetta palvelulle tai päätöksen voimassaoloaika päättyy. Mikäli asiakas on muuttamassa hyvinvointialueen sisällä, tulee hänen olla yhteydessä palvelun myöntäjään muuttuvien olosuhteiden vuoksi sekä palvelun uudelleen arvioimiseksi ja mahdollisen uuden matkustusalueen määrittämiseksi. Palvelupäätöstä voidaan myös arvioida uudelleen, mikäli hyvinvointialueen liikkumista tukevien palvelujen soveltamisohjeisiin tai palveluja koskeviin lakeihin tulee muutoksia.

4 Liikkumisen tuen määrä

4.1 Myönnettävien matkojen määrä

Vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea välttämättä tarvitsemansa määrä:

- työ- ja opiskelumatkoihin
- työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan matkoihin
- valmennuksen matkoihin
- erityisen osallisuuden tuen matkoihin
- tuetun päätöksenteon matkoihin
- vaativan moniammatillisen tuen matkoihin
- lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin
- ammattimaisen urheilun matkoihin, jotka rinnastetaan työmatkoihin.

Muun tavanomaisen elämän matkoihin vammaisella henkilöllä on oikeus saada vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammainen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

Jos liikkumisen tuen toteutustapana on taloudellinen tuki, vammaisella henkilöllä on oikeus lisäksi saada muuta liikkumisen tukea vähintään 24 yhdensuuntaista matkaa vuodessa, ellei vammainen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

Liikkumisen tuen matkoja voidaan jaksottaa korkeintaan yhden vuoden ajalle vammaisen henkilön hakemuksesta. Asiasta tehdään erillinen viranhaltijapäätös asiakkaalle.

4.2 Liikkumiseen tuen jaksottaminen

Liikkumisen tuen matkat määräytyvät kuukausikohtaisesti, mutta mahdolliset edellisen kuukauden käyttämättä jääneitä matkoja (maksimissaan 14 matkaa) on mahdollista hakemuksella anoa jaksotettavaksi asiakkaan haluamalle kuukaudelle. Käyttämättä jääneitä matkoja voidaan perustellusta syystä jaksottaa korkeintaan kalenterivuoden ajalle. Asiasta tehdään erillinen viranhaltijapäätös asiakkaalle. Pikamatkat, neljä (4) yhdensuuntaista matkaa, ovat kuukausikohtaisia ja näitä ei pysty siirtämään tuleville kuukausille.

5 Liikkumisen tukena myönnettävät matkat ja matkustusalueet

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea työ- ja opiskelumatkoihin sekä työllistymistä tukevan toiminnan, työtoiminnan, valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin sekä muun tavanomaisen elämän matkoihin.

Liikkumisen tukea on mahdollista järjestää vain osalle matkaa, jos vammainen henkilö pystyy käyttämään itsenäisesti julkista joukkoliikennettä muun osan matkaa. Tämä voi olla tarkoituksenmukaista erityisesti pitkillä matkoilla. Tällöin tulee kuitenkin varmistaa, että siirtymät liikennevälineestä toiseen onnistuvat aiheuttamatta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle.

5.1 Työmatkat

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea työmatkoihin välttämättä tarvitsemansa määrä. Liikkumisen tukea on järjestettävä vammaiselle henkilölle siten, että hänellä on mahdollisuus suorittaa välttämättömät työhön liittyvät matkat ja tällöin vammaispalvelulain mukaan korvattavaksi tulevat kohtuulliset liikkumisen tuesta aiheutuvat kustannukset. Nämä matkat järjestetään ilman kuukausittaisia rajoituksia matkojen määriin.

Työmatkoja järjestetään pääsääntöisesti omassa asuinkunnassa tai oman asuinkunnan ja työpaikan sijaintikunnan välillä, jos työpaikka sijaitsee toisessa kunnassa. Vammaispalvelulain 31 §:n mukaan Työmatkojen laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus työntekoon sekä vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tuen tarve. Arvioitaessa työmatkan matkustusaluetta on kiinnitettävä huomiota siihen, mikä on kuntalaisten normaali työssäkäyntialue ja mihin kuntiin on tavanomaista tehdä työmatkoja kyseessä olevalta paikkakunnalta. Työhön välittömästi liittyvät lyhyet koulutukset, esimerkiksi it-kurssit tai muiden uusien työmenetelmien käyttöönottoon liittyvät koulutusmatkat voivat tulla järjestettäväksi työmatkoina, mikäli ne eivät kuulu työnantajan korvattavaksi.

Työhön liittyvillä matkoilla tarkoitetaan yleensä matkoja asunnosta työpaikkaan ja takaisin. Asiakkaan päätökseen kirjataan työmatkojen tarkoittavan asunnon ja työpaikan välisiä matkoja, sekä mahdolliset poikkeukset tästä. Työllä tarkoitetaan työsuhteeseen perustuvan toiminnan lisäksi myös yritystoimintaa. Työpäivän aikana tapahtuvat tavanomaiset työmatkat kuuluvat työnantajan korvattavaksi, eikä näihin voi lähtökohtaisesti käyttää liikkumisen tukea.

Työmatkoja haettaessa asiakkaan on toimitettava hakemuksen liitteeksi todistus työskentelystä.

5.2 Opiskelumatkat

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea opiskelumatkoihin välttämättä tarvitsemansa määrä. Vammaispalvelulain mukaan korvattavaksi tulevat kohtuulliset liikkumisen tuesta aiheutuvat kustannukset. Nämä liikkumisen tuen matkat järjestetään ilman kuukausittaisia rajoituksia matkojen määrään.

Opiskelumatkoilla tarkoitetaan yleensä matkoja asunnosta opiskelupaikkaan ja takaisin. Vammaispalvelulain 31 §:n mukaan opiskelumatkojen laajuutta arvioitaessa on otettava huomioon vammaisen henkilön yhdenvertainen oikeus opiskeluun sekä vammaisen henkilön yksilöllinen liikkumisen tuen tarve.

Opiskelumatkoina korvataan matkat, jotka liittyvät sellaiseen opiskeluun, joka johtaa tutkinnon tai ammatin saavuttamiseen, tai joka parantaa henkilön mahdollisuuksia työllistyä tai vahvistaa henkilön ammattitaitoa ja tätä kautta lisää hänen työllistymismahdollisuuksiaan.

Opiskelulla tarkoitetaan tässä perusopetuksen jälkeistä opiskelua esimerkiksi lukiossa sekä ammattiin tähtäävässä opiskelussa ammattioppilaitoksissa, opiskelua ammattikorkeakouluissa ja yliopistossa, ammatilliseen opiskeluun tähtäävää opiskelua, kuten esimerkiksi pitkäkestoisempia avoimen yliopiston kursseja, työelämän valmiuksia kehittävää koulutusta, ainakin pitkäkestoisempaa työvoimapolitiittista koulutusta tai kuntoutusta sekä osana opiskeluun kuuluvaa työskentelyä kouluaikana tapahtuvia retkiä ja muita vastaavia opiskeluun liittyviä pakollisia tilaisuuksia.

Harrastusluonteista opiskelua ei voida pitää liikkumisen tukeen oikeuttavana opiskeluna ja siihen liittyvinä matkoina, vaan näihin matkoihin tulee käyttää muita tavanomaisen elämän matkoja.

Opiskelumatkoja haettaessa asiakkaan on toimitettava hakemuksen liitteeksi opiskelutodistus.

5.3 Matkat työllistymistä tukevaan toimintaan, työtoimintaan sekä matkat vammaispalvelulain mukaisiin palveluihin

Vammaispalvelulain 28 §:n mukaan liikkumisen tukea on järjestettävä työllistymistä tukevan toiminnan ja työtoiminnan matkoihin. Liikkumisen tukea on lisäksi järjestettävä tarvittaessa valmennuksen, erityisen osallisuuden tuen, tuetun päätöksenteon, vaativan moniammatillisen tuen ja lyhytaikaisen huolenpidon matkoihin. Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada näitä matkoja välttämättä tarvitsemansa määrä.

Kyse on niistä matkoista, joilla vammaisen henkilö matkustaa kodistaan paikkaan, jossa ko. palvelua järjestetään. Näitä edellä mainittuja palveluja voidaan järjestää myös henkilön kotona, jolloin ei ole aina tarpeen liikkua kotoa muualle, eikä näin tarvita erillistä liikkumisen tukea.

Jos valmennukseen tai muuhun palveluun kuuluu osana palvelun sisältöä liikkumista julkisilla liikennevälineillä tai muuta liikkumista, tällaisen liikkumisen katsotaan sisältyvän palveluun, eikä siihen myönnetä erikseen liikkumisen tukea.

5.4 Muut tavanomaisen elämän matkat (vapaa-ajan matkat)

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus saada liikkumisen tukea muun tavanomaisen elämän matkoihin vähintään 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

Vammaispalvelulain 31 §:n mukaan muita kuin työ- ja opiskelumatkoja voi tehdä oman asuinkunnan alueella, oman asuinkunnan ja toiminnallisten lähikuntien välillä sekä oman asuinkunnan ja oman elämän kannalta merkittävien kuntien välillä. Kunkin vammaisen henkilön osalta matkustusalue arvioidaan yksilöllisesti. Arviointiin vaikuttaa vammaisen henkilön liikkumisen tarve ja matkan kohtuullisuus. Matkustusalue merkitään palvelupäätökseen. Asiakas harkitsee ja päättää itse tavanomaisen elämäänsä liittyvien matkojen tarkoituksen ja kohteet liikkumisen tuen päätöksen määrittelemissä rajoissa.

Toiminnallisella lähikunnalla tarkoitetaan maantieteellisesti lähintä mahdollista kuntaa, josta vammaisen henkilön tarvitsema palvelu on saatavissa. Toiminnallisen lähikunnan määrittelyyn vaikuttaa se, kuinka ihmiset yleensä alueella liikkuvat ja missä he asioivat sekä se, missä erilaisia palveluita on saatavissa. Toiminnallinen lähikunta arvioidaan kunkin vammaisen henkilön osalta yksilöllisesti (katso liite 2.). Vammaisen henkilön asuinpaikka kunnan alueella vaikuttaa arviointiin siitä, minne ihmiset yleensä alueelta liikkuvat ja mistä palvelut ovat saatavilla.

Oman elämän kannalta merkittävällä kunnalla tarkoitetaan kuntaa, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti perhe- tai ystävyysuhteen, vapaa-ajan asunnon tai muun vastaavan syyn vuoksi. Vammaisen

henkilön oman elämän kannalta merkittäväksi kunnaksi voidaan katsoa kunta, jossa vammaisella henkilöllä on tarve käydä toistuvasti. Tällainen kunta voi olla esimerkiksi kunta, jossa asuvat vammaisen henkilön lähisukulaiset tai läheiset ystävät tai kunta, jossa vammaisen henkilön mökki sijaitsee. Silloin, kun on kyse vammaisen henkilön oman elämän kannalta merkittävään kuntaan tehtävästä matkasta, matkan pituus voi vaikuttaa myönnettävien matkojen määrään. Tällöin voidaan myös edellyttää, että vammaisen henkilö käyttää osaan matkaa esteetöntä julkista joukkoliikennettä. Tämä on osa liikkumisen tuen kohtuullisuuden arviointia.

Jos asiakas hakee enempää kuin 18 yhdensuuntaista matkaa kuukaudessa, hänen tulee esittää selvitys vammasta tai sairaudesta aiheutuvasta lisämatkojen tarpeesta. Edellytyksenä lisäksi on, että kyse on tavanomaisiin elämäntoimintoihin kuuluvasta välttämättömästä liikkumistarpeesta. Lisämatkojen myöntämistä harkittaessa otetaan huomioon vammaisen henkilön yksilöllinen vammasta tai sairaudesta aiheutuva lisämatkojen tarve, yhdenvertaisen liikkumisen ja osallisuuden edistäminen, liikkumisen tuen kohtuullisuus ja asiakkaiden tasapuolinen kohtelu. Myönnettyjen lisämatkojen määrä perusteluineen kirjataan liikkumisen tuesta tehtävään päätökseen.

5.5 Matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluonteisten matkojen korvaaminen

Liikkumisen tuen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuviin matkoissa ensisijaisia ovat esteettömät julkiset kulkuvälineet.

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tukea saavalle asiakkaalle voidaan myöntää viranhaltijan yksilöllisellä harkinnalla poikkeuksellisesta ja perustellusta syystä liikkumisen tukena matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvia välttämättömiä kertaluonteisia matkoja, jos vammaisen henkilön yksilöllisestä elämäntilanteesta, vammasta tai sairaudesta johtuva liikkumisen tarve välttämättä edellyttää matkoja. Liikkumisen tuen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvien kertaluonteisten matkojen korvaamista haetaan hakemuksella.

Mikäli tällainen matka myönnetään asiakkaalle ja se toteutetaan kuljetuspalveluna, asiakas tilaa kuljetuspalvelumatkan ohjauskeskukselta. Hyvinvointialue laskuttaa matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuneen matkan asiakasmaksun jälkikäteen asiakkaan muiden asiakasmaksujen mukana tai asiakkaalle korvataan matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuneen matkan omavastuun yli menevät kulut jälkikäteen toimitettua kuittia vastaan.

Mikäli liikkumisen tuen matkustusalueen ulkopuolelle suuntautuvan kertaluonteisen matkan korvaamista ei myönnetä, asiakas voi käyttää hänelle myönnettyä liikkumisen tukea ja matkustaa oman matkustusalueensa reunalle ja jatkaa siitä eteenpäin omakustanteisesti määränpäähensä.

6 Liikkumisen tuen toteuttamistavat

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan liikkumisen tuki voidaan toteuttaa yhdellä tai useammalla eri toteuttamistavalla. Päätökseen liikkumisen tuesta on kirjattava liikkumisen tuen toteuttamistapa. Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa: kuljetuspalveluna, henkilökohtaisella avulla ja myöntämällä auton tai muun kulkuneuvon hankintaan tai välttämättömiin sekä kohtuullisiin kulkuvälineen muutostöihin vammaispalvelulain 32 §:ssä tarkoitettua taloudellista tukea tai muulla soveltuvalla tavalla.

Lisäksi hallituksen esityksen mukaisesti liikkumisen tukea on mahdollista järjestää vain osalle matkaa, jos vammaisen henkilö pystyy käyttämään itsenäisesti julkista joukkoliikennettä muun osan matkaa. Tämä voi olla tarkoituksenmukaista erityisesti pitkillä matkoilla. Tällöin tulee kuitenkin varmistaa, että siirtymät liikennevälineestä toiseen onnistuvat aiheuttamatta kohtuutonta haittaa vammaiselle henkilölle.

6.1 Liikkumisen tuki henkilökohtaisella avulla toteutettuna

Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa henkilökohtaisen avun avulla. Tämä on mahdollista silloin, kun vammaisen henkilö pystyy käyttämään julkista joukkoliikennettä henkilökohtaisen avustajan avustamana tai liikkumaan muuten avustajan avustamana.

Henkilökohtainen apu liikkumisen tuen toteuttamistapana voi sopia erityisesti tilanteisiin, joissa vammaisella henkilöllä on henkilökohtainen avustaja käytettävissään esimerkiksi koko päivän tai työpäivän ajan taikka ympärivuorokautisesti. Henkilökohtaisen avun tuntien määrää arvioitaessa ja henkilökohtaisen avun päätöksessä otetaan huomioon liikkumisen tukeen käytettävä aika.

6.2 Liikkumisen tuki myöntämällä tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan

Liikkumisen tuki voidaan toteuttaa myöntämällä tukea auton tai muun kulkuneuvon hankintaan. Tuki on määrärahasidonnainen ja hyvinvointialue voi myöntää auton tai muun kulkuneuvon hankintaan tukea, jos vammaisen henkilön liikkumisen tuen tarve on runsasta. Auton tai muun kulkuneuvon hankintaan myönnettävän tuen määrästä sekä vakiomalliseen autoon tai muuhun kulkuneuvoon tehtävien välttämättömien muutostöiden korvaamisesta säädetään vammaispalvelulain taloudellista tukea koskevassa 32 §:ssä.

Jos liikkumisen tuen toteutustapana on taloudellinen tuki, vammaisella henkilöllä on oikeus lisäksi saada muuta liikkumisen tukea vähintään 24 yhdensuuntaista matkaa vuodessa, ellei vammaisen henkilö hae tätä pienempää määrää matkoja.

6.3 Liikkumisen tuki kuljetuspalveluna

Liikkumisen tuki -palvelu kuljetuspalveluna (taksi) toteutettuna sisältää ajomatkan ja taksinkuljettajan suorittaman asiakkaan tarvitseman avun siirtymisissä ja matkan aikana sekä asiakkaan noudon ja tarvittaessa saattamisen matkan kohteesta/kohteeseen.

Liikkumisen tuen matkat voi tilata asiakas itse tai erikseen nimetty henkilö, esim. omaishoitaja, henkilökohtainen avustaja, huoltaja. Matkat tilataan erillisen ohjeen mukaisesti (liitteenä). Taksinkuljettaja ei voi tilata asiakkaan matkoja.

6.3.1 Omavastuuosuus

Hyvinvointialue perii asiakasmaksun eli omavastuuosuuden kuljetuspalvelusta asiakasmaksulain 7 f §:n perusteella, kun liikkumisen tuki järjestetään kuljetuspalveluna. Hyvinvointialueen korvattavaksi tulevat vammaiselle henkilölle omavastuuosuuden ylittävältä osin kuljetuspalveluista aiheutuvat kohtuulliset kustannukset.

Vammaispalvelulain mukaisista kuljetuspalveluista hyvinvointialue voi periä vammaiselta henkilöltä enintään paikkakunnalla käytettävissä olevan julkisen liikenteen maksua vastaavan maksun eli maksu määräytyy ensisijaisesti linja-autoliikenteen taksan mukaan. Hyvinvointialue voi periä myös muun siihen verrattavissa olevan kohtuullisen maksun, jos kunnan alueella ei ole järjestetty linja-autoliikennettä tai muuta julkista liikennettä. Maksu voi olla esimerkiksi lähimmän paikkakunnan tai alueen julkisen liikenteen taksa.

Omavastuuosuutta ei peritä alle 18-vuotailta kuljetuspalvelun asiakkailta, eikä erityishuoltolain 39 §:ssä tarkoitetuista kuljetuksista. Vammaispalvelulain 25 §:ssä tarkoitettujen päivätoiminnan ja 27 §:ssä tarkoitettujen kehitysvammaisten henkilöiden työtoiminnan matkat ovat maksuttomia. Asiakkaan mukana maksutta matkustavat henkilöt on määritelty luvussa 6.3.3.

Työmatkojen asiakasmaksut määritellään yksilöllisesti. Pääsääntöisesti päivittäin kuljetun työmatkan asiakasmaksu on samansuuruinen kuin vastaavan pituisen matkan ja matkamäärän maksu julkisessa liikenteessä, esim. 30 päivän matkalippu.

Opiskelumatkojen asiakasmaksu vastaa Kelan kulloinkin myöntämän koulumatkatuen omavastuuosuutta seitsemän kilometriä ylittäviltä matkoilta. Asiakasmaksua ei peritä seitsemän kilometriä ylittäviltä 2. asteen opiskelumatkoilta, jos asiakas on syntynyt vuonna 2004 tai sen jälkeen ja asiakkaan perusopetus on päättynyt vuonna 2021 tai sen jälkeen. Alle seitsemän kilometriä pitkistä matkasta peritään hyvinvointialueen kulloinkin vahvistama asiakasmaksu (liite 1).

6.3.2 Kuljetuspalveluun liittyvä saattajan antama apu ja tuki

Vammaispalvelulain 29 §:n mukaan hyvinvointialueen on oltava käytettävissä kuljetuspalvelu ja siihen tarvittaessa liitettävä saattajan apu tai tuki. Saattajan antama tuki ja apu toteutetaan ensisijaisesti taksinkuljettajan antamana. Jos se ei vastaa asiakkaan välttämättömään yksilölliseen tarpeeseen, voi saattajana toimia myös ulkopuolinen henkilö. Ulkopuolisena henkilönä voi toimia esimerkiksi asiakkaan omainen, läheinen, asumisyksikön ohjaaja tai henkilökohtainen avustaja. Saattajana ei voi toimia henkilö, joka tarvitsee itse taksinkuljettajan apua matkalla tai siirtymisiin.

Tarve saattaja-avulle arvioidaan yksilöllisesti. Kuljetuspalveluun liittyvä saattajan apu ja tuki myönnetään tarvittaessa. Vammainen henkilö voi esimerkiksi tarvita tätä mahdollistamaan turvallinen liikkuminen tai apuvälineiden käyttäminen kuljetuspalvelumatkan aikana. Saattaja-apua voidaan myöntää asiakkaalle, joko matkan alkaessa, matkan aikana ja välittömästi matkan päättyessä silloin kun hän välttämättä tarvitsee toisen henkilön apua, eikä kuljettajan antama tavanomainen apu ole riittävää.

Saattajan on tultava mukaan samasta osoitteesta tai reitin varrelta. Asiakkaan tulee kuljetusta tilatessa ilmoittaa tarkka osoite, josta saattaja tulee mukaan. Saattajan antama apu ja tuki on kuljetuspalvelun asiakkaalle maksutonta. Saattaja on oikeutettu matkustamaan avustettavan mukana maksutta.

6.3.3 Asiakkaan mukana matkustavat henkilöt ja matkatavarat

Asiakkaan yksi seuralainen, henkilökohtainen avustaja tai kuljetuspalveluun liittyvä ulkopuolinen saattaja (ks. luku 6.3.2) on oikeutettu matkustamaan asiakkaan mukana maksutta. Asiakkaan alle 7-vuotias lapsi on oikeutettu matkustamaan asiakkaan mukana maksutta. Tätä vanhemmilta mukana matkustavilta lapsilta peritään hyvinvointialueella kulloinkin vahvistettu maksu. Asiakkaalla voi tämän lisäksi olla mukanaan tulkki, joka matkustaa maksutta.

Edellä mainittujen henkilöiden on tultava mukaan samasta osoitteesta tai reitin varrelta ilman poikkeamistarvetta. Asiakkaan tulee ilmoittaa matkan tilaamisen yhteydessä, matkustaako asiakkaan mukana joku edellä mainittu henkilö ja kuljetusta tilatessa tulee ilmoittaa tarkka osoite, josta henkilö noudetaan.

Matkustajalla voi olla mukanaan tavanomaisia mukana kuljetettavia tavaroita, kuten ostoskassi, matkalaukku, lastenrattaat ja vastaavat. Kodinkoneiden, huonekalujen tai muiden vastaavien suurempien esineiden kuljettaminen ei sisälly kuljetuspalveluun.

Matkustajalla voi olla mukanaan sairauden tai vamman vuoksi välttämättömiä apuvälineitä tai vastaavia, kuten rollaattori, pyörätuoli, happipullo tai opas- tai avustajakoiria. Asiakkaan tulee ilmoittaa matkan tilaamisen yhteydessä apuvälineiden mukana kulkemisesta, jotta ohjauskeskus voi osoittaa matkaa varten asiakkaan tarpeeseen soveltuvan ajoneuvon.

6.3.4 Pysähdys ja poikkeama asiointia varten

Vammaispalvelulain 30 §:n mukaan vammaisella henkilöllä on oikeus tehdä matkan aikana kohtuullinen pysähdys tai poikkeama (esim. lapsen vienti päiväkotiin, WC-käynti) asiointia varten. Kuljetuspalvelumatka on yhdensuuntainen matka lähtöosoitteesta määränpäähän. Yhdensuuntainen matka alkaa tilauksen mukaisesta osoitteesta, jossa asiakas nousee auton kyytiin, ja se päättyy tilauksen mukaiseen määränpäähän, jossa asiakas nousee pois kyydistä. Yhdensuuntainen matka ei voi päättyä takaisin lähtöosoitteeseen, vaan matkalla tulee olla eri lähtöosoite ja eri kohdeosoite. Matka tehdään aina suorinta reittiä.

Kohtuullisen pysähdyn ja poikkeaman arvioinnissa otetaan huomioon vammaisen henkilön yksilölliset tarpeet, pysähdyn tai poikkeaman kesto ja pysähdyksestä tai poikkeamasta aiheutuvien kustannusten määrä sekä pysähdyn tai poikkeaman tarkoitus. Pysähtyminen pidempiaikaista asiointia varten (esimerkiksi apteekissa tai pankissa käynti) keskeyttää yhdensuuntaisen matkan ja kyseessä on uusi matka. Pysähdys ja poikkeama on aina ilmoitettava matkan tilauksen yhteydessä. Paluu lähtöosoitteeseen on uusi kuljetuspalvelumatka. Jos pysähdys aiheuttaa reitiltä kohtuuttoman poikkeamisen (yli 1000 metriä) tai odotusaika kestää yli 10 minuuttia, on kyseessä kaksi matkaa ja kaksi omavastuuta ja asiakas myös maksaa 10 min ylimenevän osan itse.

Asiakkaan erityistarpeesta johtuvasta perustellusta syystä voidaan myöntää pysähdysaika kaksinkertaisena. Erityinen syy voi olla esimerkiksi se, että asiakkaan liikkuminen tai asiointiin liittyvien toimien suorittaminen on toimintarajoitteesta tai siihen rinnastuvasta syystä johtuen poikkeuksellisen hidasta tai aikaa vievää. Myöntäminen perustuu viranhaltijapäätökseen.

6.3.5 Oikeus kuljetuspalveluun liittyviin erillisoikeuksiin

Vammaispalvelulain liikkumisen tuen kuljetuspalvelua saavalle asiakkaalle voidaan myöntää tässä soveltamisohjeessa määriteltyjä, erityisiin yksilöllisiin tarpeisiin perustuvia poikkeuksia yleisestä kuljetuspalveluiden järjestämistavasta. Tällaisia yksilöllisiä tarpeita ovat esimerkiksi terveydentilaan tai kommunikointiin liittyvät tarpeet tai se, että asiakas tarvitsee matkan yhteydessä avustamista, joka poikkeaa tavanomaisesta taksipalveluun sisältyvästä avustamisesta. Tavanomaiseen taksipalveluun kuuluu, että kuljettaja auttaa asiakkaan taksiin ja taksista ulos, nostaa kyytiin apuvälineet, matkatavarat ja auttaa asiakasta tarvittaessa matkan aikana. Kuljettajan tulee myös varmistaa, että matkustaja pääsee turvallisesti perille kohteeseen.

Erityisoikeuksien myöntämisen tarkoitus on, että asiakas voi niiden avulla yhdenvertaisesti käyttää hänelle myönnettyä kuljetuspalvelua. Erityisoikeuden myöntäminen edellyttää, että asiakkaalle myönnetyn kuljetuspalvelun käyttäminen estyy tai aiheuttaa asiakkaalle kohtuuttoman suuria vaikeuksia ilman tätä palvelua. Järjestämistapaa koskevassa päätöksessä on arvioitava, edellyttäväkö hakijan yksilöllinen tilanne kuljetuspalvelun järjestämistä tavanomaisesta poikkeavalla tavalla.

Erityisoikeuksia haetaan hyvinvointialueen sotekeskuksesta (ks. luku 3.1) Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.6 Oikeus esteettömään ajoneuvoon ja taksinkuljettajan avustamispalvelu

Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus esteettömään ajoneuvoon ja taksinkuljettajan avustamispalveluun (invataksioikeus), jos asiakas matkustaa taksissa pyörätuolissa istuen tai jos asiakkaalla on matkalla mukana suurikokoinen välttämätön apuväline tai jos asiakas ei muutoin terveydentilansa, vammansa tai sairautensa vuoksi kykene matkustamaan tavallisessa henkilöautossa, vaan asiakas välttämättä tarvitsee esteettömän ajoneuvon. Taksinkuljettajan avustamispalveluun voi sisältyä apuvälinettä, kuten pyörätuolia, käyttävän asiakkaan avustaminen sisältä lähtöpaikasta ajoneuvoon ja asiakkaan avustaminen ajoneuvosta sisälle päätepisteeseen.

Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus taksinkuljettajan avustamispalveluun myös, jos asiakas välttämättä tarvitsee avustamista kuljettajalta päästäkseen lähtöpaikasta autoon ja päästäkseen perillä autosta määränpäähän ja asiakkaan avun tarve liittyy pääosin muihin toimintarajoitteisiin kuin liikkumisrajoitteeseen. Asiakkaan avun tarve saattaa liittyä esimerkiksi näkövammaan tai muuhun aistivammaan, hahmottamisen vaikeuksiin tai kehitysvammaan.

- Tavanomaiseen taksipalveluun kuuluu, että kuljettaja auttaa asiakkaan taksiin ja taksista ulos, nostaa kyytiin apuvälineet ja matkatavarat ja auttaa asiakasta tarvittaessa matkan aikana. Kuljettajan tulee myös varmistaa, että matkustaja pääsee turvallisesti perille kohteeseen.
- Taksinkuljettajan avustamispalveluun kuuluu edellisten lisäksi, että kuljettaja saattaa asiakkaan sisältä lähtöpaikasta autoon ja saattaa asiakkaan autosta sisälle perille kohteeseen.

Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.7 Porrasvetoapu

Asiakkaalle voidaan myöntää porrasvetoapu, joka voi sisältää matkan yhteydessä käsivoimin tai porraskiipijän avulla tapahtuvaa vetämistä portaissa. Porrasvetoapu voidaan myöntää asiakkaalle, jonka kohteeseen pääsy vaatii vähintään neljän yhtäjaksoisen porrasaskelman nousemisen porrasvetona tai porraskiipijää apuna käyttäen. Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus käyttää kahta kuljettajaa avustamisessa silloin, kun pyörätuolissa istuvan asiakkaan porrasvetoa ei voida muuten turvallisesti toteuttaa, esimerkiksi porrasveto kierreportaissa. Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.8 Oikeus paritaksiin tai oikeus muuhun erityiseen ajoneuvoon

Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus paritaksin käyttöön, jos asiakas ei pysty matkustamaan istuma-asennossa pyörätuolissa tai auton istuimessa ja hänellä on terveydentilansa vuoksi tarve matkustaa makuuasennossa. Asiakkaalle voidaan hänen erityiseen tarpeeseensa liittyvistä perustelluista syistä myöntää oikeus käyttää muuta erityistä ajoneuvoa. Muu erityinen ajoneuvo voi olla esimerkiksi henkilöauto tai hajusteeton ajoneuvo.

Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.9 Taksinkuljettajan asiointiapu kohteessa

Asiakkaalle voidaan myöntää taksinkuljettajan asiointiapua, jos asiakas välttämättä tarvitsee toisen henkilön apua asiointissa liikkumis- tai muun toimintarajoitteen takia, eikä asiakkaalla ole avustajaa tai saattajaa avustamaan asiointissa. Kuljettajan asiointiapu kohteessa on tarkoitettu asiakkaan avustamiseen asiointissa kaupassa, apteekissa, pankissa tai vastaavissa asiointikohteissa. Asiakkaalle myönnettävän asiointiavun kesto on 30 minuuttia, mahdollisen sen ylimenevän osuuden asiakas maksaa itse.

Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaalle tehtävään viranhaltijapäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.10 Yksinmatkustusosoikeus

Asiakkaalle voidaan myöntää yksinmatkustusosoikeus (matkojen yhdistelykielto), jos asiakkaalla on toimintakykyyn tai terveydentilaan tai matkojen poikkeuksellisuuteen perustuva ja hyväksyttävä syy matkustaa yksin ja kuljetusten yhdistely vaarantaisi asiakkaan yksilöllisen liikkumisen tarpeen toteutumisen tai edun. Yksinmatkustusosoikeus voidaan myöntää esimerkiksi asiakkaalle, jolla on erityinen infektioherkkyys, vaikea psyykkinen sairaus tai kehitysvammaan liittyvää haasteellista käytöstä tai jos asiakas kärsii kohtuuttomasti yhdistelystä (autismi, aistiyliherkkydet ym.).

Yksinmatkustusosoikeus tarkoittaa, ettei asiakkaan matkoja yhdistellä muiden asiakkaiden kanssa. Yksinmatkustusosoikeus voi koskea asiakkaan kaikkia matkatyyppejä tai pelkästään yhtä matkatyyppiä, kuten työmatkoja.

Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.11 Vakiotaksioikeus

Asiakkaalle voidaan myöntää vakiotaksioikeus, jos hän ei voi terveydentilansa, vamman, sairauden tai muun vastaavan syyn vuoksi matkustaa muun kuin vakituisen ja hänelle tutun kuljettajan kanssa. Vakiotaksi voi tulla kyseeseen esimerkiksi silloin, kun asiakkaalla on liikuntarajoite tai muu toimintarajoite, joka edellyttää kuljettajalta oikeanlaista avustamista ja jossa väärin tehty avustaminen voi aiheuttaa vakavaa haittaa.

Lähtökohtana vakiotaksin käyttöoikeudelle on, että kuljettaja kykenee vastaamaan asiakkaan kuljetuksen aikaisen avun, ohjauksen ja valvonnan tarpeeseen. Vakiotaksin kuljettajalla tulee olla myös kykyä arvioida asiakkaan tilannetta matkan aikana sekä tarvittaessa osata toimia tilanteen vaatimalla tavalla. Vakiotaksin kuljettaja ei kuitenkaan vastaa, eikä hoida asiakkaan terveydentilaan liittyviä toimenpiteitä matkan aikana.

Vakiotaksi tarkoittaa asiakkaan oikeutta käyttää ensisijaisesti yhtä ja samaa taksinkuljettajaa tai taksirytystä kuljetuspalvelumatkoillaan. Asiakkaalla voi tarvittaessa olla nimettynä kaksi vakiotaksinkuljettajaa matkoja varten. Kun asiakkaalle on myönnetty vakiotaksioikeus, asiakas valitsee vakiotaksin hyvinvointialueen hankinnassa valittujen palveluntuottajien (taksirytysten) joukosta. Vakiotaksinkuljettaja voi olla tämän taksirytyksen omistaja tai hänen palveluksessaan oleva kuljettaja. Asiakas saa tiedon sopimuskumppaneista vammaispalveluilta. Myös nämä matkat asiakas tai hänen päätöksensä mainittu edustajansa tilaa aina ohjauskeskuksen kautta.

Vakiotaksiasiakkaan matkaan voidaan yhdistää muita matkustajia. Vakiotaksioikeus voi koskea kaikkia asiakkaan matkatyyppejä tai pelkästään yhtä matkatyyppiä, kuten työmatkoja. Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.12 Tilaaminen ilman ennakotilausaikaa

Kuljetuspalvelumatkat tilataan etukäteen ohjauskeskuksesta. Asiakkaalle voidaan myöntää vapautus ennakotilausajasta, jos asiakkaan vammaan tai sairauteen liittyy suuria ja nopeita tilanvaihteluita, joiden vuoksi ennakotilausaika saattaa estää matkan toteutuksen.

Ennakotilausajasta vapauttamista harkittaessa huomioidaan, että kaikilla kuljetuspalvelun asiakkailla on käytössään neljä (4) pikatilausmatkaa kuukaudessa. Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.13 Oikeus avustamiseen matkaketjussa

Asiakkaalle voidaan myöntää oikeus avustamiseen matkaketjussa, jos asiakas välttämättä tarvitsee taksinkuljettajan apua siirtymisessä taksista seuraavaan liikennevälineeseen. Avustaminen matkaketjussa on tarkoitettu asiakkaille, joiden avun tarve liittyy liikkumis- tai muuhun toimintarajoitteeseen. Asiakkaalle voidaan myöntää avustamista matkaketjussa 1–4 kertaa kuukaudessa.

Kuljettajan on saatettava avustamiseen oikeutettu matkustaja ajoneuvosta asiakkaan matkaketjun seuraavaan liikennevälineeseen perille omalle paikalle tai terminaalin kohtaamispaikkaan matkatiedon mukaisesti. Oikeus erityisoikeuteen arvioidaan palvelutarpeen arvioinnin yhteydessä. Myönnetty erityisoikeus kirjataan perusteluineen asiakkaan palvelupäätökseen ja lisätään asiakkaan kuljetuspalveluprofiiliin.

6.3.14 Kuljetuspalvelumatkojen käyttäminen ja tilaaminen Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on oikeus päättää, millä tavoin vammaispalvelulain mukainen liikkumisen tukena myönnetty kuljetuspalvelu järjestetään. Kun hyvinvointialue päättää liikkumisen tuen järjestämistavasta, se ei voi kuitenkaan rajoittaa vammaisen yksilöllistä oikeutta saada palvelua ja tukitoimia, jotka soveltuvat juuri hänelle. Liikkumisen tukena kuljetuspalvelun myöntävän viranhaltijan on varmistuttava siitä, että yksilölliset tarpeet liikkumiseen täyttyvät ja että valittu järjestämistapa soveltuu henkilölle, jolla on oikeus palveluun.

6.3.15 Asiakasprofiili

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialueella on käytössä matkojen ohjauskeskuksen asiakastietojärjestelmä, johon kirjataan asiakkaan kuljetuspalvelun järjestämistä varten oleelliset tiedot. Asiakastietoihin kirjataan asiakkaan henkilötietojen lisäksi mahdolliset apuvälineet, kommunikointiin, avustamiseen ja matkustamiseen liittyvät tarpeet sekä kuljetuspalvelupäätöksen voimassaoloaika, myönnetty matkamäärä, matkustusalue ja myönnettyt erityisoikeudet. Asiakasprofiilien päivityksestä vastaa hyvinvointialueen kuljetuspalvelukoordinaattori ja kuljetuspalveluissa työskentelevä toimistosihteeri tai vammaispalvelujen työntekijä, kuten asiakkaan omatyöntekijä tai asiakkaan päätöksen tehnyt viranhaltija.

6.3.16 Matkan tilaaminen ja peruuttaminen

Asiakas tilaa aina matkan itse, ellei asiakkaan päätökseen ole toisin kirjattu ja asiakasprofiiliin ole merkitty muuta. Palveluntuottaja ei voi tilata matkaa. Mikäli asiakas ei pysty matkaa itse tilaamaan, asiakkaan puolesta asioiva henkilö, kuten omaishoitaja tai henkilökohtainen avustaja, voi tehdä tilauksen. Kuljetustilaus tehdään aina

matkojen ohjauskeskukseen hyvinvointialueen erillisen tilausohjeen mukaisesti. Kuljetuspalvelumatkat voi tilata soittamalla, tekstiviestillä, sovelluksen kautta tai sähköpostilla. Menomatkan ja paluumatkan tilaus suositellaan tehtäväksi edellisenä päivänä, mutta viimeistään kaksi (2) tuntia ennen matkan alkua.

Matkatarpeen peruuntumisesta asiakkaan on ilmoitettava viipymättä matkojen ohjauskeskukseen tai viimeistään kaksi (2) tuntia ennen tilatun matkan alkua. Myöhässä peruutetusta tai kokonaan peruuttamatta jääneestä matkasta, asiakkaalta vähenee yksi käytettävissä oleva matka ja asiakkaalta peritään omavastuuosuus. Mikäli matkan peruuttamatta jättäminen tai peruuttaminen myöhässä johtuu asiakkaasta riippumattomasta syystä, kuten esimerkiksi asiakkaan terveydentilasta tai muusta perustellusta äkillisestä syystä, matkaa ei vähennetä eikä asiakkaalta peritä omavastuuosuutta. Perustellusta syystä peruutetusta matkasta on ilmoitettava viipymättä myös hyvinvointialueelle, jotta matkasta ei lähde omavastuulaskutusta eikä matka kuluta myönnettyä matkamäärää.

6.3.17 Pikatilausmatkat

Kuljetuspalvelussa on mahdollisuus käyttää neljä (4) yhdensuuntaista pikatilausmatkaa kuukaudessa. Pikatilausmatkat sisältyvät asiakkaalle myönnettyjen muun tavanomaisen elämän matkojen määrään. Pikatilaus tarkoittaa sitä, että matkan voi tilata ilman tilausaikaa. Tällöin matka pyritään järjestämään mahdollisimman nopeasti, riippuen liikenteessä olevien autojen mahdollisuudesta vastata kuljetustarpeeseen. Pikatilausmatkat tilataan samasta puhelinnumerosta kuin muutkin kuljetuspalvelumatkat. Käyttämättä jääneitä pikatilausmatkoja ei voi siirtää seuraavalle kuukaudelle.

6.3.18 Matkojen yhdistely

Hyvinvointialueen myöntämiä kuljetuspalvelumatkoja yhdistellään muiden samaan aikaan kulkevien asiakkaiden kanssa. Yhdistellyllä matkalla tarkoitetaan sitä, että kahden tai useamman asiakkaan tilaamat matkat yhdistetään yhdeksi kuljetukseksi samaan aikaan ja samaan suuntaan matkustettaessa. Myös vakiotaksiasiakkaan matkaan voidaan yhdistellä muita asiakkaita.

Matkustusaika saa yhdistelyn takia kasvaa yhdensuuntaisella matkalla enintään 30 minuuttia. Asiakkaalle luvattu nouto-aika ei saa yhdistelyn vuoksi poiketa enempää kuin +/- 15 minuuttia. Asiakas voi ilmoittaa matkaa tilatessa ehdottoman perillä oloajan, jota on noudatettava.

Asiakkaalle voidaan yksilöllisen harkinnan perusteella myöntää yksinmatkustusoikeus, jolloin asiakkaan matkoja ei yhdistellä (ks. luku 6.3.10). Myöskään yksinmatkustavan alaikäisen (alle 18-vuotias) henkilön vapaa-ajan matkoja ei yhdistellä. Avustaja- tai opaskoiran kanssa matkustavan matkoja ei myöskään yhdistellä.

7 Oikeus turvalliseen matkustamiseen

Kuljetuspalveluiden käyttäjillä on oikeus turvallisuuteen, koskemattomuuteen ja itsemääräämisoikeuteen. Kuljetuspalvelut ovat monelle vammaiselle henkilölle välttämättömiä. Vammaiset henkilöt ovat erityisen haavoittuvassa asemassa varsinkin, jos häirintää, seksuaalista ahdistelua tai epäasiallista kohtelua tapahtuu sellaisen tahon toimesta, jonka apua hän tarvitsee. Häirintä, seksuaalinen ahdistelu ja epäasiallinen kohtelu hyvinvointialueen järjestämissä palveluissa loukkaa vakavasti palvelun käyttäjien oikeuksia ja turvallisuuden tunnetta.

Kuljetuspalvelun käyttäjän, esim. ikääntyneen tai vammaisen henkilön, voi olla vaikeaa tuoda kokemaansa häirintää, seksuaalista ahdistelua ja epäasiallista kohtelua esille varsinkin, jos ei voi luottaa siihen, ettei hänen tarvitse kohdata väkivallantekijää uudelleen. Myös kuljettaja voi kohdata asiakkaan puolelta häirintää, epäasiallista kohtelua ja seksuaalista ahdistelua. Häirintä ja seksuaalinen ahdistelu on lailla kiellettyä. Niitä ei tule hyväksyä missään muodossa. Hyvinvointialue on vastuussa järjestämiensä sosiaalipalveluiden turvallisuudesta. Mikäli asiakas joutuu kohtaamaan häirintää tai epäasiallista kohtelua kuljetuspalveluja käyttäessään, tulee siitä ilmoittaa välittömästi vammaispalveluun omalle viranhaltijalle.

8 Liikkumisen tuen käyttämistä koskevien ohjeiden noudattaminen

Vammaispalvelulain mukaista liikkumisen tuki -palvelua tulee käyttää tämän soveltamisohjeen, asiakasohjeiden ja muiden hyvinvointialueen antamien ohjeiden mukaisesti.

Vammaispalvelulain nojalla myönnettyä liikkumisen tukea ei saa käyttää sairaala-, terveyskeskus-, kuntoutus- yms. matkoihin, joista asiakas voi saada korvauksen esimerkiksi Kelasta tai sellaisiin matkoihin, jotka korvataan muun lain nojalla (esim. perusopetuslain mukaan korvattavat koulumatkat).

Etelä-Pohjanmaan hyvinvointialue seuraa valvonnan kannalta välttämättömien tietojen avulla palveluja koskevan lainsäädännön ja ohjeiden noudattamista koko kuljetuspalveluprosessissa.

Jos ohjeiden vastaista palvelujen käyttämistä havaitaan, hyvinvointialue pääsääntöisesti ensin huomauttaa asiakasta asiasta. Vakavissa rikkomuksissa ja ohjeiden vastaisen käytön jatkuessa hyvinvointialue voi periä toteutuneet matkakustannukset asiakkaalta takaisin. Kuljetuspalvelun toistuva väärinkäyttö voi johtaa palvelun toteuttamistavan muuttamiseen siten, että asiakkaalle myönnetyt kuljetuspalvelumatkat korvataan asiakkaalle jatkossa jälkikäteen kuittien perusteella. Tällöin uudesta toteuttamistavasta tehdään asiakkaalle kirjallinen, perusteltu ja muutoksenhakukelpoinen päätös.

9 Liitteet

1. Asiakasmaksuhinnasto
2. Toiminnalliset lähikunnat

Liite 1.

Asiakasmaksuhinnasto

Asiointimatkojen omavastuuosuus

Matkan pituus	0 km - 15 km	2,00 €
Matkan pituus	15,1 km - 16 km	4,70 €
Matkan pituus	16,1 km - 20 km	5,50 €
Matkan pituus	20,1 km - 25 km	6,10 €
Matkan pituus	25,1 km - 30 km	6,80 €
Matkan pituus	30,1 km - 35 km	7,40 €
Matkan pituus	35,1 km - 40 km	8,20 €
Matkan pituus	40,1 km - 45 km	9,30 €
Matkan pituus	45,1 km - 50 km	10,10 €
Matkan pituus	50,1 km - 60 km	11,80 €
Matkan pituus	60,1 km - 70 km	13,70 €
Matkan pituus	70,1 km - 80 km	15,50 €
Matkan pituus	80,1 km - 90 km	17,30 €
Matkan pituus	90,1 km - 100 km	17,80 €
Matkan pituus	100,1 km - 110 km	20,40 €
Matkan pituus	110,1 km - 120 km	22,00 €
Matkan pituus	120,1 km - 130 km	23,50 €
Matkan pituus	130,1 km - 140 km	25,20 €
Matkan pituus	140,1 km - 150 km	26,30 €
Matkan pituus	150,1 km - 160 km	27,80 €
Matkan pituus	160,1 km - 170 km	29,20 €
Matkan pituus	170,1 km - 180 km	31,10 €
Matkan pituus	180,1 km - 190 km	32,70 €
Matkan pituus	190,1 km - 200 km	34,50 €

Liite 2

Toiminnalliset lähikunnat

- Alajärvi: Alajärvi, Alavus, Kuortane, Kyyjärvi, Lappajärvi, Lapua, Perho, Soini, Vimpeli ja Ähtäri
- Alavus: Alavus, Alajärvi, Kuortane, Seinäjoki, Virrat, ja Ähtäri
- Evijärvi: Evijärvi, Kauhava, Kruunupyy, Lappajärvi, Pedersören kunta ja Veteli
- Ilmajoki: Ilmajoki, Isokyrö, Kurikka, Laihia ja Seinäjoki
- Isojoki: Isojoki, Karijoki, Kankaanpää, Kauhajoki, Kristiinankaupunki, Merikarvia ja Siikainen
- Isokyrö: Isokyrö, Ilmajoki, Lapua, Laihia, Vaasa, Vöyri, Kauhava ja Seinäjoki
- Karijoki: Karijoki, Teuva, Isojoki, Kauhajoki ja Kristiinankaupunki
- Kauhajoki: Karijoki, Kauhajoki, Kurikka, Karvia, Kankaanpää, Isojoki ja Teuva
- Kauhava: Kauhava, Evijärvi, Isokyrö, Lappajärvi, Lapua, Pedersören kunta, Seinäjoki, Uusikaarlepyy ja Vöyri
- Kuortane: Kuortane, Alajärvi, Alavus, Lapua ja Seinäjoki
- Kurikka: Kurikka, Ilmajoki, Karvia, Kauhajoki, Kihniö, Laihia, Maalahti, Närpiö, Parkano, Seinäjoki ja Teuva
- Lappajärvi: Lappajärvi, Alajärvi, Evijärvi, Kauhava, Lapua, Veteli ja Vimpeli
- Lapua: Lapua, Alajärvi, Kauhava, Kuortane, Lappajärvi ja Seinäjoki
- Seinäjoki: Seinäjoki, Kauhava, Lapua, Kuortane, Alavus, Virrat, Kihniö, Ilmajoki, Kurikka ja Isokyrö
- Soini: Soini, Alajärvi, Karstula, Kyyjärvi, Saarijärvi ja Ähtäri
- Teuva: Teuva, Kurikka, Kauhajoki, Karijoki, Kristiinankaupunki ja Närpiö
- Vimpeli: Vimpeli, Alajärvi, Lappajärvi, Perho ja Veteli
- Ähtäri: Ähtäri, Alajärvi, Alavus, Keuruu, Multia, Saarijärvi, Soini ja Virrat